

AKTIVIZUJÍCÍ METODY VE VÝUCE A JEJICH VYUŽITÍ NA ODBORNÝCH TECHNICKÝCH ŠKOLÁCH

Lukáš Malý

Vedoucí práce: prof. PhDr. Alena Vališová

Pracoviště: MÚVS ČVUT v Praze

Akademický rok: 2019

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá aktivizujícími metodami ve výuce. Práce popisuje jejich rozdělení dle různých autorů a věnuje se metodám ve výuce odborných předmětů. Součástí bakalářské práce je empirické šetření využívání dialogických metod ve výuce odborných předmětů. Současně s tím byly stanoveny hypotézy a problémové okruhy. Výsledky jsou zpracovány jednoduchou statistickou metodou (absolutní a relativní četnosti). V závěru jsou shrnuty výsledky šetření a na jejich základě jsou navržena doporučení.

English Summary

This bachelor thesis deals with activating methods in teaching. The paper describes their division according to different authors and also gives an account of methodology of teaching of technical subject. The bachelor thesis includes empirical research of usage of dialogue methods in teaching of technical subjects. Hypotheses and problematic fields have been determined. The results have been processed in a simple statistic method. In the end the outcome of the researched has been summed up and recommendations for development proposed.

MOTIVACE

V dnešní zrychlené době, kdy je mládež vystavena konstantnímu tlaku a vlivu internetu, médií a sociálních sítí, se tradiční forma výuky stává zastaralou, stagnující a nezajímavou. Je potřeba neustále přicházet s ozvláštňením výuky, ideálně za pomoci interakce, ať už učitele se studentem, studenty mezi sebou nebo s výukovými pomůckami. Právě proto se do popředí ve výuce stále více dostávají aktivizující metody. Aktivizující metody umožňují studentům získávat vědomosti a dovednosti aktivní formou. Nesmírně důležitá je také spoluúčast každého z žáků. Nedílnou součástí celého procesu je podpora kreativního myšlení a vzájemná spolupráce. Právě kreativní myšlení a umění spolupráce jsou dovednosti, které žáci následně užijí i v praktickém životě, což je v konečném důsledku jeden z cílů vzdělávacího procesu. Tato bakalářská práce v teoretické části zpracovává vybranou literaturu na téma metod ve výuce a popsané formy aktivizujících metod.

Praktická část práce je věnována dotazníku pro studenty Střední školy elektrotechniky a strojírenství v Záběhlicích. Dotazník je rozdělen do pěti bloků, ve kterých je cílem zjistit povědomí studentů o aktivizujících metodách, i to, zda se s nimi ve vlastní setkali. Současně dotazník dává prostor studentům pro jejich návrhy, jak víc zpestřit a ozvláštňit vyučovací hodinu.

Dále se praktická část věnuje rozhovoru s učitelem, jehož cílem je zachytit jejich pohled na danou problematiku.

ZÁVĚR

Práce nabízí rozdělení aktivizujících metod a jejich alternativy, kterými lze oživit výuku. Použití těchto metod má za následek větší účast studentů při vyučovací hodině. Učitel by měl při volbě metody vzít v úvahu, jaké studenty chce vychovat a současně, co si žádá doba. Proto je nutné pečlivě zvážit, kterou metodu aplikuje na studenty. Každá třída je jiná, a proto na ni může platit vždy něco odlišného. Neexistuje žádný přesný recept, jaká metoda je neúčinnější. Není tedy nutné obratem aplikovat několik metod najednou, ale malými a postupnými změnami dělat výuku zajímavější.

Z většiny odpovědí zcela jasně vyplývá, že studenti mají zájem o diskuzi během výuky, více komunikace učitele se žáky. Současně je zřetelná touha po srozumitelnějším výkladu, který by byl podán zábavnou formou. Z mnoha odpovědí je patrné, že v momentě, když žák neví, neumí odpovědět na otázku, nedostane adekvátní vysvětlení. Zároveň studentům chybí víc praktických ukázek.

Hypotéza č. 1: aktivizující dialogické metody souvisí s motivací žáka, která vede k oblíbení předmětu a případného dalšího studia (vysoká škola)

Studenti jsou si ve většině vědomi pozitivního účinku aktivizujících metod. Hypotézu lze považovat za platnou.

Hypotéza č. 2: aktivizující metody neovlivňují ke studiu v konkrétním oboru

Na základě výsledků z provedeného výzkumu není průkazné, že by platila druhá hypotéza.

Hypotéza č. 3: studenti středních odborných škol chápou dialogické metody s formou rozhovoru ve výuce

Třetí hypotéza byla také ověřena. Studenti středních odborných škol chápou dialogické metody jako formou rozhovoru ve výuce.

Hypotéza č. 4: studenti postrádají formu dialogu mezi žáky a učitelem

Z volných odpovědí je zcela patrné, že studenti skutečně chtějí ve výuce více diskuze.

Hypotéza č. 5: studentům chybí srozumitelné učební otázky od učitele, které by studenty podnítily k aktivitě

Výsledek předchozí hypotézy se odráží i v té poslední. Je zde totiž touha po diskuzi a srozumitelnějším výkladu. Díky tomu všemu lze usoudit, že by toto studenty podnítilo k aktivitě a současně lepšímu pochopení probírané látky. Tuto myšlenku potvrzují i odpovědi v dotazníku, kde studenti vnímají doplňující otázky za přínosné.

LITERATURA

- [1] Vališová, A., Kasíková, E.: Pedagogika pro učitele, Grada Publishing, a.s. 2011, ISBN 978 - 80 -247-3357-9
- [2] Vaněček, D.: Didaktika technických odborných předmětů, ČVUT 2016, ISBN 978 - 80 -01-05991-3
- [3] Pelikán, J.: Základy empirického výzkumu pedagogických jevů, Karolinum 2011, ISBN 978-80-246-1916-3